

РІККІ-ТІККІ-ТАВІ

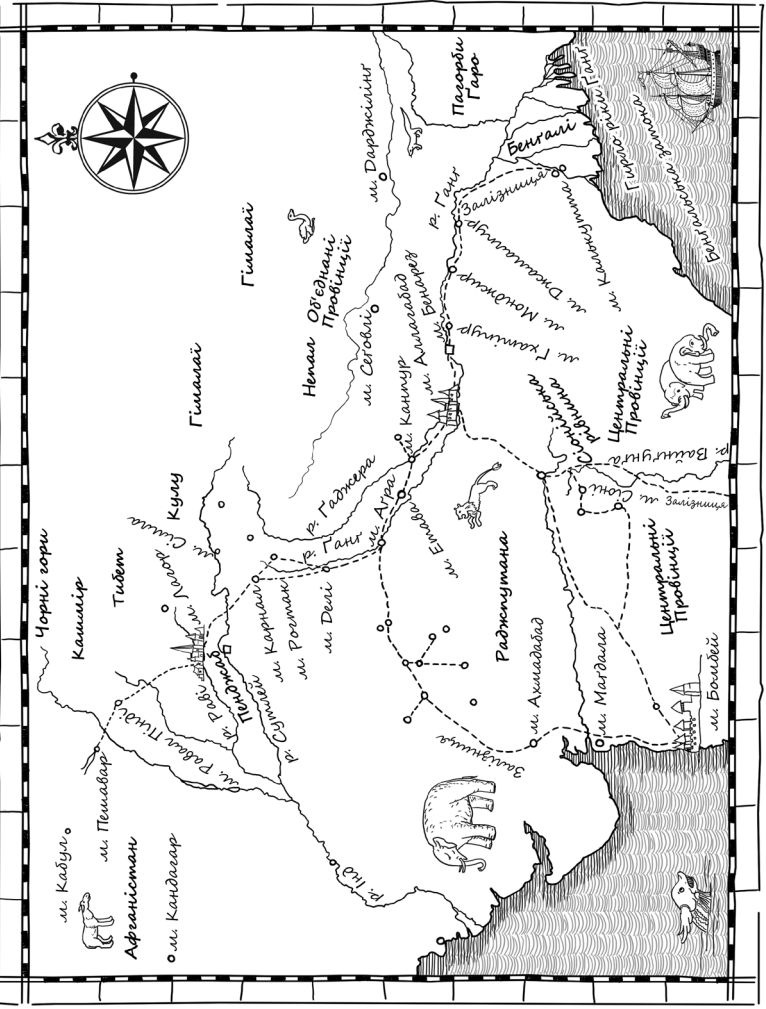
При зміїній при норі
Хутро Лусці говорив:
«Вийди, Луско, — Хутро каже, —
Потанцюй зі смертю, враже!»

Око в око, лоб до лоба,
(Нагу, потривай!)
Не відступляться до гробу.
(Нагу, не тікай!)
Круть на круть і верть на верть
(Ти ж-бо цього праг?)
Хто зміюка — тому смерть!
(Бідолашний Наг!)

От оповідання, як Ріккі-Тіккі-Таві воював сам-на-сам у ванній кімнаті великої дачі в Сеговлі. Дарзі, птах-кравець, що сам шиє собі гніздо з листків, пособляв йому, і Чочондра, мускусний пацюк, той, що ніколи не виходить на середину кімнати, а завжди бігає попід стінами, давав йому пораду, але бився на смерть сам Ріккі-Тіккі.

Він був мангуст, — це невеликий звір, трохи схожий на kota кольором і хвостом, та голова в нього і всі його звички — тхорячі. Очі його і кінчик невга-

Мапа північної та центральної Індії та прилеглих територій

мовного носа були рожеві; він міг чухати себе, де хоч, якою хоч ногою, чи задньою, чи передньою, він міг наїжачити свій хвіст, наче лампову щітку, і його бойовий клич, коли він нишпорив у високій траві, був: «Ріккі-Тіккі-Тіккі-Тіккі-чк!»

Одного дня висока літня повінь вимила його з нори, де він жив з батьком і з матір'ю. Він пручався, захилявся, і вода винесла його в придорожну канаву. Там він учепився за якийсь плавучий жмут трави і держався за нього добре, аж зомлів. Коли очуняв, то лежав на гарячому сонці посеред садової стежки, дуже пошарпаний, і якийсь маленький хлопчик казав над ним:

— От мертвий мангуст! Треба влаштувати похорон!

— Ні, — сказала його мати, — треба взяти його в хату й обсушити. Може, він ще не зовсім мертвий.

Вони забрали його до хати, і великий чоловік, піднявши його двома пальцями, сказав, що він не мертвий, а тільки напівзадушений. Отже, вони загорнули його в вату і зігріли біля вогню, він розплющив очі і чхнув.

— От, — сказав великий чоловік (він був англієць, що оце переїхав жити в ту дачу), — не лякайте його — і ми побачимо, що він робитиме.

Не дуже легко налякати такого собі мангуста, бо він завжди весь, з голови до хвоста, повен цікавості. В усій родині мангустів головне правило таке: «біжи й дізнайся!», а Ріккі-Тіккі був щирий мангуст. Він подивився на вату, вирішив, що вона

не годиться їсти, оббіг навколо столу, присів і почистив свою шубу, почухався і стрибнув на плечі маленькому хлопчикові.

— Не лякайся, Тедді, — сказав йому батько, — це він хоче з тобою познайомитись.

— Ой! Він лоскоче мені шию, — сказав Тедді.

Ріккі-Тіккі заглянув униз у щілину поміж хлопцевим коміром і шиєю і принюхався до його вуха. Далі, злізши долі на підлогу, почав чистити собі ніс.

— Отакої, — сказала Теддіна мама, — і це зветься дикий звір! Я думаю, він такий тихий через те, що ми були до нього ласкаві.

— Всі мангусти такі, — сказав їй чоловік. — Якщо Тедді не буде підіймати його за хвіст або садовити його в клітку, то він буде жити при хаті і в садку. Треба дати йому чогось поїсти.

Вони дали йому маленький шматок м'яса. Ріккі-Тіккі воно сподобалося дуже, і, з'ївши його, він вийшов на веранду, сів на сонечку і наїжачив шерсть, щоб висохла аж до самих корінців. Від цього йому стало краще.

— Тут у цім домі можна дуже багато чого взнати, — сказав він сам до себе, — уся моя родина зроду не могла стільки взнати за все своє життя. Я, звичайно, залишусь і буду дізнаватись!

Він перебувсь увесь день, блукаючи по дачі. Він мало не втопився в ванні, застромив носа в чорнило на письмовому столі і обпік його об край сигари великого чоловіка, бо поліз йому на коліна придив-

лятись, як це воно пишуть. Коли стало поночі, він побіг у Теддіну кімнатку дивитись, як засвічують гасові лампи, і коли Тедді ліг спати, Ріккі-Тіккі теж вибрався на ліжко. Але з нього неспокійний був компаньйон, бо він мав кожну хвилину вставати й прислухатись до всякого шуму і дізнаватися, звідкіль шум. Кінець-кінцем прийшли батько й мати Тедді поглянути на свого хлопця, і Ріккі-Тіккі не спав, сидів на подушці.

— Це мені не подобається, — сказала Теддіна мати, — він може вкусити дитину.

— Е, ні! — сказав батько. — Тедді безпечніше з цією маленькою твариною, ніж із сторожовою собакою. Коли б змія потрапила в цю кімнатку...

Але Теддіна мати не хотіла й думати про такий жах.

Рано-вранці Ріккі-Тіккі виїхав снідати на веранду, сидючи на Теддіному плечі, і йому дали банана та вареного яєчка. Він по черзі сидів на колінах в усіх.

Далі Ріккі-Тіккі вийшов у садок подивитись на те, що там є цікавого. То був великий сад, на половину розчищений, з величезними кущами, завбільшки з комору, прекрасних троянд. І апельсинові дерева, хаші бамбуку, і зарості буйної трави були в тому садку. Ріккі-Тіккі аж облизався.

— Тут розкішне буде полювання, — сказав він, і його хвіст став як лампова щітка при цій думці, і він нишпорив по садку, принохуючись то тут, то там, аж почув у тернах дуже сумні голоси. То був

Дарзі — птах-кравець — і його жінка. Вони пошили були до чого гарне гніздо, притягнувши до купи два великі листки. Далі прострочили по краях біллям і вистелили його ватою і пухом. Гніздо гойдалося під ними, вони ж сиділи край гнізда і плакали.

— В чому справа? — спитав Ріккі-Тіккі.

— Ми дуже нещасні, — сказав Дарзі. — Одне з наших немовлят учора випало з гнізда — і Наг його з'їв.

— Г-м, — сказав Ріккі, — це дуже сумно, — але я тут дуже недавно, — хто такий Наг?

Дарзі і його жінка тільки знітилися в кублі, не відповідаючи, бо з густої трави навколо куца чути було глухе сичання — жахливий, холодний звук, від якого Ріккі відстрибнув назад на цілий метр. Тоді помалу з трави виросла голова й роздута шия Нага, великої чорної кобри, і в ньому було два метри від язика до хвоста. Коли він випростався на третину своєї довжини над землею, то спинився, хитаючись, наче кульбаба гойдається на вітрі, і подивився на Ріккі-Тіккі злими гадючими очима, вираз яких ніколи не міниться, про що б не думала змія.

— Хто такий Наг? — сказав він. — Я Наг! Великий Брама наклав свій знак на всіх нас, ще тоді, як перша кобра роздула свою шию, затуляючи Брамку від сонця, коли він спав. Подивися, щоб тобі стало страшно!

Він роздув свою шию, більше ніж доти, і Ріккі-Тіккі побачив знак окулярів на шийі, що виглядав точно, як кільця ножиць. Він злякався на ту

хвилину, але не буває, щоб мангуст боявся довше як хвилину. І хоча Ріккі зроду ще не бачив живої кобри, але мати годувала його мертвими і він знав, що діло кожного дорослого мангуста — битися зі зміями і їсти їх. Наг все це теж знав і в глибині свого холодного серця боявся.

— Ну, — сказав Ріккі-Тіккі, і його хвіст знову почав наїжуватись, — знаки знаками, але чи ви вважаєте за правильне їсти писклят із гнізда?

Наг щось думав собі і вичікував, чи не поворухнеться трава за спиною Ріккі-Тіккі. Він знав, що як мангусти заведуться в садку, то це буде рано чи пізно смерть йому і його родині, але хотів приспати мангустову пильність. Тож трохи схилив голову набік і сказав:

— Побалакаймо. Ви їсте яйця? Чом мені не їсти птахів?

— Ззаду! Огляньсь назад, — проспівав Дарзі.

Ріккі-Тіккі, не гаючи часу на те, щоб оглянутись, підскочив угору, як міг найвище, і якраз під ним просичала голова Нагаїни, злої жінки Нага. Вона підкралася до нього, коли мангуст балакав, щоб убити його, і він чув її люте сичання, коли вона промахнулась. Ріккі-Тіккі стрибнув трохи не на її спину. Коли б він був старим, то знав би, що оце добра нагода перервати їй спину за одним разом; але він боявся страшного зворотного удару кобри. Він укусив все-таки, але не досить сильно і зразу ж одскочив убік від хвоста розлюченої, пораненої Нагаїни.